

PROTOKOLL
fra
møtet i Omsetningsrådet

tirsdag 16. oktober kl. 11:00

(Møte nr. 4 2007)

Møtet ble satt kl. 11:00

Til sted: Ottar Befring (leder), Anne Moursund Skyberg (for Steinar Hauge), Knut Sjøvold, Harald Milli (for Bjarne Undheim), Undis Scheslien, Dag Henning Reksnes, Janne Log, Marthe Styve Holte, Rune H. Haram, Kjell Mjaatvedt (for Grete Andreassen), Hege Berg-Knutsen (for Øyvind Bergstrøm), Bertran Trane Skadsem (for Jørand Ødegård Lunde) og Arvid Bratlie

Fra SLF: Per Gunnar Skorge, Tor Erik Jørgensen, Håvard Mjelde, Nina Strømnes Rodem, Hilde-Kari Skarstein, Marit Johanne Birkeland, Kari Rasmussen Theting, Ragnhild Haugen, Tor Tokle Brobakke, Astrid Røhmen Langaas og Jing Kjernsvik

Forfall: Steinar Hauge, Harald Mork, Bjarne Undheim, Grete Andreassen, Mona Søyland, Øyvind Bergstrøm, Per Odd Gjestvang, Jørand Ødegård Lunde, Elisabeth Varland, Fredmund Sandvik og Espen Christophersen

Lederen fastslo at møtet kunne gjøre vedtak.

1. DAGSORDEN

Vedtak:

Dagsorden godkjennes uten merknader.

2. GODKJENNING AV PROTOKOLL

Vedtak:

Protokollen fra møtet i Omsetningsrådet 18. juni 2007 godkjennes.

Innhold:

1. Dagsorden	s. 1
2. Godkjenning av protokoll nr. 3 – 18. juni 2007	s. 1
3. Kjøtt – Søknad om midler til å øke oppslutningen rundt In-gris web eller andre registreringssystemer med innsending til sentralt register	s. 3
4. Kjøtt – Krav om tilbakebetaling av tilskudd bevilget over jordbruksavtalen til reguleringsanlegg i Granvin	s. 6
5. Melk – Bortfall av etterregning og konsekvenser for markedsregulering av melk – En orientering	s. 11
6. Omsetningsrådets regelverk	s. 13
7. Møtedatoer 1. halvår 2008	s. 20
8. Egg – Skjønnsmessig fastsetting av omsetningsavgift direktesalg 2006	s. 22
9. Grønt - Utredning av avrensordningen for poteter - finansiering av deler av arbeidet med midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk	s. 25

Sak nr.: 3	Sektor: Kjøtt	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>AU: 24.09.2007</i> <i>OR: 16.10.2007</i>	Tittel: Søknad om midler til å øke oppslutningen rundt In-gris web eller andre registrerings-systemer med innsending til sentralt register	Saks nr. (DL): 200703388- /514.40

Beskrivelse:: Animalia søker i brev av 27.08.2007 om tilleggsbevilgning på 1,5 millioner kroner for å øke deltakelsen i In-Gris web. Formålet med å øke deltakelsen er å bedre prognosegrunnlaget og dermed forbedre reguleringspraksisen for gris. Det er enighet i bransjen om behovet for tiltaket.

Hjemmel: Forskrift av 25. september 1991 nr. 1081 om anvendelse av midler fra omsetningsavgiften til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet § 2.

Møtebehandling i AU: Enstemmig vedtak.

Møtebehandling i OR: Enstemmig vedtak.

Vedtak: [Animalia kan i 2007 og 2008 bruke inntil kr 1 500 000 av fondet for omsetningsavgift på kjøtt til tiltak for å øke deltakelsen i In-Gris web eller andre registreringssystemer med innsending til sentralt register.](#)

Søknad om midler til å øke oppslutningen rundt In-gris web eller andre registreringssystemer med innsending til sentralt register

Animalia søker i brev av 27.08.2007 om en tilleggsbevilgning på kr 1 500 000 for å øke deltakelsen i In-gris web.

In-Gris web er et omfattende husdyrkontrollsystem som ble lansert i begynnelsen av 2007. Systemet, som er for alle griseprodusenter i Norge, ble utviklet til primært to formål;

- 1) å være et verktøy for å gi bonden bedre oversikt og styring av produksjonen og dermed grunnlag for bedre produksjonsresultat
- 2) å være et viktig element i avlsarbeidet.

In-Gris web gir tilgang til data som kan være et vesentlig bidrag for å øke sikkerheten i prognosering av produksjonskvantum, og Animalia viser til at dette gir In-Gris web en viktig tilleggsverdi. En forutsetning for å kunne bruke In-Gris web i prognoseringen er økt medlemstall, samt hyppigere og riktig innrapportering av dataene.

Nortura har i sin tiltaksplan for å bedre framtidig reguleringspraksis slått fast at det skal satses på å øke deltakelsen i In-Gris web for å få en bedre oversikt over gris i produksjon. I dag er 845 av totalt 1 770 smågrisprodusenter medlemmer i In-Gris, og av disse er 230 med i In-Gris web. I 2006 var det kun 524 av 825 In-Gris smågrisprodusenter som sendte inn tilstrekkelig data til sentralt register til å kunne være med i årsstatistikken. Med In-Gris web registreres dataene direkte i sentralt register slik at ekstrajobben med innsending faller bort.

I løpet av de neste 2 årene er det satt som mål at:

- 1) 90 % av smågrisprodusentene skal være medlemmer i In-Gris web eller andre registreringssystemer med innsending av data til sentralt register.
- 2) Alle medlemmene skal registrere data regelmessig og så ofte som det kreves til prognoseformål.

Arbeidet med å nå målene nevnt over er tenkt organisert som et prosjekt med en prosjektgruppe bestående av Animalia, Norsvin, Nortura og KLF, en referansegruppe med produsenter og rådgivere og med fagstyret som styringsgruppe. Målgruppe er griseprodusenter (primært de som har purker), rådgivere på slakteriene som ambassadører og videreformidlere, samt myndigheter, bransje og organisasjoner. For å nå målene har Animalia utarbeidet utkast til markedsplan og aktiviteter, samt budsjettert kostnadene som dette vil føre med seg. Forslaget er behandlet og støttet av fagstyret den 14. juni.

I henhold til markedsplan skal prosjektet gjennomføres i tre trinn:

- 1) Situasjonsanalyse av nåsituasjonen.
- 2) Status for dagens produkt
- 3) Kommunikasjon, distribusjon og tilgjengelighet

Kostnadene til prosjektet er estimert som følger:

- *Kommunikasjon og opplæringstiltak: 580 000 kroner.* I tillegg kommer timeverk i slakteriene og organisasjonene som forutsettes dekket som egenandel.
- *Ekstrakostnader programoppdatering, utstyr og brukerstøtte: 1,4- 2,0 mill kroner.* En del av disse kostnadene vil ikke påbeløpe før i 2008. Av beløpet er mellom 0,5–1,0 mill. kr

knyttet til brukerstøtte lokalt hos slakteriene. De sistnevnte kostnadene forutsettes det at slakteriene dekker selv.

Ut fra kostnadsestimatet er det om lag 1,5 mill. kroner som ikke forutsettes dekket av slakteriene. Disse kostnadene blir det søkt Omsetningsrådet om å få dekket som en tilleggsbevilgning. Tilleggsbevilgningen vil anvendes i 2007 og 2008. Det vises til at fordelingen over de to årene vil være avhengig av hvor rask tilslutningen til ordningen blir. Finansieringen av In-Gris web ut over kostnadene knyttet til den ekstra satsingen forbundet med øking av deltakelsen, vil bli en ordinær del av budsjettet for faglige tiltak.

Statens landbruksforvaltnings vurdering

Statens landbruksforvaltning mener det er viktig at det settes i gang tiltak for å forbedre prognosegrunnlaget. Dette for å hindre at vi i framtida opplever tilsvarende markedssituasjon som vinteren 2006/2007. Under forutsetning av at tilstrekkelig mange deltar, og at kvaliteten på dataene som rapporteres er gode nok, vil In-Gris web vil være et nyttig verktøy for å sikre oppdaterte produksjonsdata. Statens landbruksforvaltning er på bakgrunn av dette positiv til at det etableres et prosjekt som skal arbeide for økt deltakelse.

Tiltaket er også en oppfølging av Norturas forslag i rapporten "Forbedringer i reguleringspraksis i totalmarkedet for kjøtt". Utarbeidelse av prognoser er ett av områdene der det er foreslått endringer. Ett av tiltakene som skisseres er å videreutvikle og implementere et system for å ha tilstrekkelig oppdatert rapportering av produksjonsdata.

Økt tilslutning til In-Gris web har også andre fordeler enn bedre prognoser. In-gris web er primært et styringsverktøy for å gi bonden bedre oversikt og styring av produksjonen og dermed grunnlag for bedre produksjonsresultat. In-Gris web er også et viktig element i avlsarbeidet. Økt deltakelse i In-Gris web skal oppnås gjennom informasjon og veiledning mot produsent, og den viktigste motivasjonen for deltakelse vil være at tiltaket oppfattes som et nyttig styringssystem for egen produksjon.

Det legges opp til et bredt forankret prosjekt. Statens landbruksforvaltning mener dette er viktig for å nå flest mulig produsenter.

Ut fra en helhetlig vurdering vil Statens landbruksforvaltning tilrå at det innvilges en tilleggsbevilgning til Animalia på inntil kr 1 500 000.

Sak nr.: 4	Sektor: Kjøtt	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>AU: 24.09.2007</i> <i>OR: 16.10.2007</i>	Tittel: Markedsregulering kjøtt - Krav om tilbakebetaling av tilskudd bevilget over jordbruksavtalen til reguleringsanlegg i Granvin	Saks nr. (DL): 200601850- /514.46

Beskrivelse: Siste slaktedato ved anlegget i Granvin var 20.11.2005, og anlegget ble solgt til Granvin Næringsutvikling AS 06.11.2006 for kr 100.000. Det ikke avskrevne tilskuddet bevilget til anlegget er på kr 1 050 000.

Hjemmel: Forskrift av 21. mai 1979 nr. 4272 om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg, jf. Omsetningslovens § 11.

Møtebehandling i AU: Enstemmig vedtak.

Møtebehandling i OR: Enstemmig vedtak.

Vedtak: [Av midler stilt til disposisjon fra jordbruksavtalen til reguleringstiltak skal Nortura tilbakebetale kr 1 050 000 av gjenstående ikke forbrukt tilskudd gitt til Nortura sitt anlegg i Granvin. Beløpet bokføres som tilbakeførte bevilgninger til reguleringsanlegg.](#)

Markedsregulering kjøtt - Krav om tilbakebetaling av tilskudd bevilget over jordbruksavtalen til reguleringsanlegg i Granvin

Markedsregulering kjøtt – Krav om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegget i Granvin

Nortura (Gilde Norsk Kjøtt) opplyste i brev av 23.02.06 at reguleringsanlegget i Granvin hadde stanset sin virksomhet. Det fremgår at første slaktedato ved anlegget var 21.02.84 og at siste slaktedato var 30.11.05. Reguleringsanlegget ble solgt til Granvin kommune for kr 100 000 i henhold til kjøpsavtale av 6. november 2006.

Rettslig grunnlag og utgangspunkt:

Nærmere regler er fastsatt i forskrift om tilbakebetaling av tilskudd til reguleringsanlegg av 21. mai 1979 nr. 4272, og disse utfylles for øvrig av forvaltningspraksis.

Formålet bak reglene om tilbakebetaling av tilskudd til reguleringsanlegg er hensynet til konkurransenøytralitet. Tilskuddet som utbetales representerer en ren nedskrivning av de økte kapitalkostnadene som følge av anleggets markedsreguleringsfunksjon.

Dersom anlegget selges eller tas i bruk til annet formål før avskrivningsperioden er utløpt, er det derfor rimelig at såkalt ikke forbrukt tilskudd tilbakebetales. Det fastslås som hovedregel i forskriftens § 1 at hele eller deler av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg *kan* (og på gitte vilkår *skal*) kreves tilbakebetalt dersom anlegget tas i bruk til andre formål enn forutsatt ved bevilgningen. Utgangspunktet for en videre vurdering av om det i den aktuelle sak foreligger et eventuelt tilbakebetalingskrav, er *avskrivningstiden* for anlegget, og utstyret ved det anlegg som det er bevilget tilskudd til, jf. forskriftens § 2 (3) og § 3 (1) og (5). Denne avskrivningstiden reguleres ikke av forskriften, men det er i henhold til etablert forvaltningspraksis lagt til grunn en avskrivningsperiode for bygningsmassen på 30 år, og en avskrivningsperiode for utstyr ved anlegget på 10 år. Det er videre lagt til grunn i praksis at avregningsperioden løper fra den dato anlegget ble tatt i bruk eller eventuelt dato for innsendt sluttoppgave og frem til salgstidspunkt eller eventuelt dato for opphør av markedsreguleringsfunksjonen. Avskrivningstiden skal regnes i hele kalenderår. I tillegg har man i praksis lagt til grunn at det samlede utbetalte tilskuddet, basert på et sluttregnskap, fordeles med 70 % på bygningsmasse og 30 % på maskiner og utstyr. De to tilskuddandelene avregnes så i forhold til (gjenstående) nedskrivningstid, og man får så det ”ikke forbrukte tilskudd”. Det er dette ikke forbrukte tilskuddet som på gitte vilkår *skal* kreves tilbake i henhold til § 3 (2), men da etter en anvist skjønnsmessig vurdering basert på de forhold som er opplistet i forskriftens § 2.

Frist for tilbakebetalingskravet

Foreldelsesfristen for et tilbakebetalingskrav etter forskriften er knyttet til størrelsen på det ikke forbrukte tilskuddet. Dersom det ikke forbrukte tilskuddet er mindre enn kr 500 000, er foreldelsesfristen 1 år. I situasjoner hvor det ikke forbrukte tilskuddet utgjør mer enn kr 500 000, er foreldelsesfristen 3 år. I denne saken legges det til grunn at anlegget ble solgt til Granvin kommune for kr 100 000 6. november 2006, og var i bruk som reguleringsanlegg frem til 30.11.2005. Fristen for å fremme krav om tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegget i Granvin blir etter dette 30.11.2008, såfremt gjenstående ikke forbrukt tilskudd utgjør minst kr 500 000.

Oversikt reguleringsanlegg Granvin

Byggingen av anlegget i Granvin ble påbegynt høsten 1982, og anlegget sto ferdig i begynnelsen av 1984. De totale byggekostnadene beløp seg til 15,9 mill. kroner. Norges Kjøtt- og Fleskesentral søkte om et tilskudd på 5 mill. kroner. Søknaden ble innvilget ved Omsetningsrådets vedtak av 12.02.1985, og tilskudd ble bevilget over jordbruksavtalen.

Det legges til grunn at siste slaktedato ved reguleringsanlegget var 20.11.2005, og ut fra dette gjenstår 9 års avskrivningstid for bygningsmassen.

Sekretariatets vurdering

Det følger som nevnt av forskrift om tilbakebetaling av tilskudd til reguleringsanlegg § 1 at hele eller deler av tilskuddet som hovedregel kan kreves tilbakebetalt dersom anlegget tas i bruk til andre formål enn forutsatt ved bevilgningen. Det er som tidligere presisert i utgangspunktet kun ”det ikke forbrukte tilskuddet” som kan bli gjenstand for et tilbakebetalingskrav. Dette følger antitetisk av det faktum at ”bevilgede tilskudd anses å bli forbrukt i takt med rimelig avskrivningstid” i § 3 (1), og i klartekst av ”tilskudd kreves ikke tilbakebetalt verken helt eller delvis etter at det som følge av avskrivningstid anses forbrukt i § 3 (5).

Regelverket har videre som utgangspunkt at dette ikke avskrevne tilskuddet *skal* betales tilbake, dersom markedsregulator ved salg oppnår en rimelig salgsverdi, og dersom det ikke er andre forhold, angitt i forskriftens § 2 som ut fra en helhetsvurdering likevel skulle tale mot et slikt tilbakebetalingskrav.

Samlet tilskudd fra jordbruksavtalen til reguleringsanlegget i Granvin de siste 30 år utgjør som nevnt 5 mill. kroner. Utbetalt tilskudd på 5 mill. kroner, kan, basert på sluttregnskapet, fordeles med 70 % på bygningsmassen og 30 % på maskiner og utstyr. Tilskuddsandelen for maskiner og utstyr blir da 1,5 mill. kroner som i sin helhet anses nedskrevet. Resterende beløp på 3,5 mill. kroner tilsvarer tilskuddsandelen for bygningsmassen.

Ikke forbrukt tilskudd blir da kr 3,5 mill.: $30 \times 9 = \text{kr } 1\,050\,000$.

Et av de to *unntakene* fra denne hovedregelen om at det ikke avskrevne tilskuddet skal kreves tilbakebetalt, er knyttet til situasjoner hvor det oppnås ”lav salgsverdi” ved salg av anlegget, jf. forskriftens § 3 (3). I slike situasjoner gir regelverket anvisning på at hele eller deler av ikke forbrukt tilskudd kan ettergis.

Nortura solgte som opplyst reguleringsanlegget i Granvin til Granvin Næringsbygg AS for kr 100 000. Sekretariatet ser at salgssummen i dette tilfellet er svært lav. Som et tilleggsmoment kan det også tas med i vurderingen at tilskuddets prosentandel av de totale kostnader ved utbygging utgjorde 32 %. Ut fra dette anser derfor sekretariatet det som nødvendig å vurdere om det i denne saken skal gjøres et unntak fra hovedregelen i regelverket, og ettergi hele eller deler av det ikke avskrevne tilskuddet.

I den sammenheng er det etter sekretariatets vurdering et særlig forhold knyttet til Norturas salg av reguleringsanlegget i Granvin som det er behov for å drøfte videre.

Bakgrunnen for den lave salgsverdien var Norturas forretningsmessige behov for å ikke selge anlegget kommersielt og samtidig tape produsenter til en konkurrerende aktør. Nortura inngikk derfor en kjøpsavtale med Granvin kommune om en svært lav pris, samtidig som man i avtalen sikret seg mot at det ble etablert annen slakterivirksomhet ved anlegget for en periode på 10 år.

Det er viktig å understreke at sekretariatet i denne sammenhengen ikke har som oppgave å vurdere selve avtalen eller de forretningsmessige disposisjoner markedsregulator i denne sammenheng har sett det som hensiktsmessig å foreta seg. Som kjent kan det ikke tilligge sekretariatets og ORs ansvar å vurdere Norturas markedsopptreden etter det regulerte nivå i verdikjeden. For sekretariatet er det viktig å presisere at det sekretariatet derimot er pålagt å vurdere, er om anvendelse av avgiftsmidlene skjer i henhold til gjeldende regelverk, både forskrift for tilbakebetaling av tilskudd til reguleringsanlegg og selve markedsreguleringsforskriftens (FOR 1996-03-14 nr 1477) § 3.

Sekretariatet vil også måtte vektlegge det faktum at tilskuddet til reguleringsanlegget i Granvin er bevilget over jordbruksavtalen. LMD skriver i sitt omgjøringsvedtak vedrørende Sandakerveien av 12.07.2006 at samtidig som ORs forvaltning av slike avtalemidler reguleres av alminnelige forvaltningsrettslige regler ”som følge av at departementet har delegert ansvaret for å forvalte markedsreguleringsmidler bevilget over jordbruksavtalen”, finner departementet likevel at regelverket (forskriften) med hjemmel i Omsetningslovens § 11 ”gir uttrykk for alminnelige prinsipper for tilbakebetaling av tilskudd bevilget til reguleringsanlegg”.

Sekretariatet ser at det kan stilles spørsmål ved om en usedvanlig lav salgspris, fastsatt med bakgrunn i en avtale med mål om å unngå konkurrerende etablering av slakterivirksomhet og kamp om produsentene, skal kunne ha som konsekvens at et (ellers normalt) tilbakebetalingskrav for tilskudd bevilget over jordbruksavtalen pålydende kr 1 050 000, ettergis av OR.

Forskriften gir i sin hovedbestemmelse i § 3 (2) anvisning på at det alternativt til salgsverdi (ved f.eks. tilbakeføring av anlegget til egen kommersiell virksomhet) skal kunne tas utgangspunkt i en ”antatt avhendelsesverdi”. Slik sekretariatet ser det er dette å forstå som antatt ”markedsverdi”, dvs. markedstakst. Det er derfor naturlig å se det slik at den ”salgsverdien” regelverket legger til grunn, er en salgsverdi som også reflekterer ”normal markedsverdi”, dvs. en verdi fremkommet ved ordinært salg i en ordinær markedsituasjon. Dette reguleringsanleggets salgspris på kr 100 000 kan ikke være å anse som en salgspris oppnådd i en ordinær markedsituasjon, men en salgspris som er gitt ut fra de spesielle vilkår kjøpsavtalen med Granvin Næringsbygg AS setter, jf. avtalens § 6.

Sekretariatet har derfor sett det som hensiktsmessig – for å kunne vurdere spørsmålet om en eventuell ettergivelse av tilbakebetalingskravet - å foreta en taksering av reguleringsanlegget i Granvin med utgangspunkt i den markedsituasjon som forelå på tidspunkt før og inntil kjøpsavtalen med Granvin Næringsbygg AS ble gjennomført.

Sekretariatet har derfor rekvirert to uavhengige takseringer av reguleringsanlegget i Granvin med bakgrunn i den markedsituasjonen som forelå før Nortura solgte anlegget til Granvin Næringsbygg AS. Det er blitt foretatt en taksering av takstingeniør Helge Fjellro og

takstingeniørene Lorentzen/Stenhjem. Begge takseringene er foretatt av takstmenn med både lokalkunnskap og erfaring i taksering av næringsbygg/-anlegg.

Begge de to uavhengige takseringene angir en markedsverdi for reguleringsanlegget på mellom 12 til 20 mill. kroner på det tidspunkt det ble inngått kjøpekontrakt med Granvin Næringsbygg AS for kr 100 000 (se vedlegg). En salgsverdi i denne størrelsesorden vil kunne beskrives som en rimelig salgsverdi, gitt da at anlegget ble solgt i en ordinær markedsituasjon. Denne markedsverdien reflekterer derfor hva Nortura kunne ha regnet med å ha oppnådd av salgsverdi dersom anlegget ble solgt under ordinære markedsbetingelser.

Sekretariatet vurderer det slik at den ”salgsverdi” som regleverket legger opp til skal danne utgangspunkt for en vurdering av om det foreligger grunn til å gjøre unntak fra hovedregelen om at ikke avskrevet tilskudd skal tilbakebetales, er ment å være en markedsverdi eller en salgsverdi på ordinære markedsbetingelser. En slik forståelse av bestemmelsen rimer etter vårt syn med regleverkets formål om å ivareta konkurransenøytraliteten. Sekretariatet ser det derfor slik at det er riktig å legge den takserte markedsverdi til grunn ved vurderingen av om det skal fremmes et tilbakebetalingskrav til Nortura eller ikke. Dette er etter sekretariatets oppfatning også viktig for å unngå tvil om at reguleringstilskudd bevilget over jordbruksavtalen brukes til å styrke markedsregulator konkurransesituasjon ovenfor de private aktørene.

Sekretariatet legger derfor til grunn at man i denne saken bør fremme et tilbakebetalingskrav i henhold til forskriftens hovedregel om at det ikke forbrukte tilskuddet skal tilbakebetales, og anbefaler derfor at det kreves tilbakebetaling av ikke forbrukt tilskudd pålydende 1 050 000 kroner fra Nortura.

Sak nr.: 5	Sektor: Melk	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>AU: 24.09.2007</i> <i>OR: 16.10.2007</i>	Tittel: Bortfall av etterregning og konsekvenser for markedsregulering av melk - En orientering	Saks nr. (DL): 200604404- /515.3

Beskrivelse: Fra og med 01.07.2007 fjernes etterregningen i prisutjevningsordningen. Heretter vil det heller ikke være mulig å gjøre korrigeringer for etterregning i markedsreguleringen.

Hjemmel: Forskrift 2007.06.29 nr. 0832 Forskrift om prisutjevningsordningen for melk.

Møtebehandling i
AU: Enstemmig vedtak.

Møtebehandling i
OR: Enstemmig vedtak.

Vedtak: [Saken tas til orientering.](#)

Bortfall av etterregning og konsekvenser for markedsregulering av melk – En orientering

Ny forskrift

Den 29.06.2007 ble ny forskrift om prisutjevningsordningen for melk vedtatt av Landbruks- og matdepartementet (LMD). En av endringene i den nye forskriften er at etterregningen skal avvikles fra og med 01.07.2007.

I LMDs høringsnotat av 25.05.2007 begrunnes avviklingen av etterregningen med at det vil gjøre prisutjevningsordningen mer effektiv. Å fjerne etterregningen vil spare ressurser hos landbruksmyndigheter, meieriaktører og rettsapparat. Videre mener LMD at denne endringen gjør systemet mer gjennomiktig og skaper en enklere hverdag for næringsliv og forvaltning.

En formulering om at oppgaven kan bli korrigert som resultat av etterregningen når denne foreligger har inngått i flere oppgaver i markedsreguleringen på melk.

Som en følge av ny forskrift i prisutjevningsordningen fjernes formuleringen om etterregning fra markedsreguleringsoppgavene.

Markedsregulering og etterregning

Formuleringen om etterregning ble først tatt inn i reguleringseksportvedtakene etter et vedtak i Omsetningsrådet den 26.10.2001. Dette vedtaket tok for seg korreksjon av eksportoppgaver for hvitost for perioden 01.07.1997 til 30.06.2000, og var basert på at LMD i brev av 28.02.2001 omgjorde prisutjevningstilskuddene for blant annet modna ost til industri for nevnte periode.

Forbeholdet om etterregningen har senere inngått i oppgaver for reguleringseksport av hvitost og smør. I melkesektoren har det vært etterkontroll av Tines markedsprisuttak og derigjennom etterregning i perioden fra 2. halvår 2000 til og med 1. halvår 2007.

Det har ikke vært praksis å iverksette etterregning av reguleringseksportoppgavene i markedsreguleringen.

Sak nr.: 6	Sektor:	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>AU: 24.09.2007</i> <i>OR: 16.10.2007</i>	Tittel: Omsetningsrådets regelverk	Saks nr. (DL): 200701542-

Beskrivelse: En prosjektgruppe bestående av representanter fra SLF og LMD avga i juni 07 rapporten "Gjennomgang – regelverk under Omsetningsrådet". Prosjektgruppen konkluderte med at Omsetningsrådets forskrifter bør oppheves med unntak for bestemmelser om rettigheter og plikter som mottaksplikt, leveringsplikt og informasjonsplikt og at det utarbeides retningslinjer til erstatning for øvrige bestemmelser som nå er regulert i forskrifter. SLF fremmer med dette forslag overfor Omsetningsrådet i tråd med rapportens konklusjon.

Formålet er å bringe regelverket mer i overensstemmelse med de normer som gjelder for hva som skal vedtas i h h v forskrift og retningslinje. Videre å forenkle regelverket slik at det blir mer oversiktlig og lettere tilgjengelig for publikum. Dette vil også føre til at regelverket blir mer fleksibelt slik at det blir enklere for Omsetningsrådet å vedta markedstilpassede tiltak uten en lagvarig og stivbent saksbehandling. Dette kan gjøres uten at det går ut over forutsigbarhet og rettssikkerhet.

Hjemmel: Lov 10. juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 5, jf. § 1.

Møtebehandling i AU: Enstemmig vedtak.

Møtebehandling i OR: Enstemmig vedtak.

Vedtak:

1. SLF gis i oppdrag å utarbeide forslag til ny forskrift og retningslinjer med basis i anbefalingene i rapporten "Gjennomgang - regelverk under Omsetningsrådet" og som kan erstatte dagens regelverk uten at det foretas realitetsendringer.
2. Forslag til forskrift og retningslinjer legges fram for behandling i Arbeidsutvalget og Omsetningsrådet.

Omsetningsrådets regelverk

Bakgrunn

En prosjektgruppe bestående av representanter fra SLF og LMD avga i våren 2007 en rapport "Gjennomgang – regelverk under Omsetningsrådet" som følger vedlagt. Basert på denne rapporten fremmes nærværende innstilling.

Hovedproblemstillingen ble i rapporten angitt slik:

Er bestemmelsene som pr i dag finnes i forskriftene som Omsetningsrådet (herunder Omsetningsrådets arbeidsutvalg) har vedtatt, av en slik karakter at de bør forbli i forskrifts form?

I vurderingen av hovedproblemstillingen ble følgende spørsmål drøftet:

- Er Omsetningsrådets forskrifter å anse som forskrifter i henhold til forvaltningsloven?
- Hvilken myndighet har Omsetningsrådet etter omsetningsloven og hvilke konsekvenser får ulike regelverksutforminger for rådets myndighet?
- Hvilke konsekvenser har valg av regelverksutforming ved eventuell domstolsprøving?
- Hvilke konsekvenser får det dersom Omsetningsrådets forskrifter endrer form til retningslinjer?

Omsetningsloven

I medhold av lov til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror (omsetningsloven), kan Kongen pålegge produsentene en avgift ved omsetningen av jordbruksvarer til finansiering av tiltak for å fremme omsetningen av slike varer. Omsetningsrådets oppgave er å fremme lovens formål. Omsetningsrådet har delegert en del oppgaver til Omsetningsrådets arbeidsutvalg.

Gjennom jordbruksavtalen og den påfølgende behandlingen av den i Stortinget, er avtalepartene i jordbruksoppgjøret med på å legge føringer for markedsreguleringen og Omsetningsrådets virksomhet.

Omsetningsrådets regelverk

Omsetningsrådets vedtak 2001 gikk ut på å omgjøre store deler av det eksisterende regelverket som da var formulert som generelle bestemmelser og retningslinjer, til forskrifter. Dette var bl a begrunnet i ønsket om forenkling og systematisering. Omgjøring til forskrifter åpnet også for registrering i Lovdata og publisering i Norsk Lovtidend, noe som førte til en ønsket åpenhet og lettere tilgjengelighet for brukerne.

Det har skjedd en omfattende utvikling innen IKT siden 2001, og nå kan tilgjengelighets- og informasjonshensyn ivaretas på en fullgod måte uavhengig av hvilken form man velger, enten det gjelder forskrift eller retningslinjer. Regelverket ligger nå på SLFs hjemmeside og det blir derved like tilgjengelig for brukerne som ved registrering på Lovdata. Dessuten kan det utarbeides en mer målrettet systematikk på SLFs hjemmeside enn tilfellet er på Lovdata hvor det til dels er nødvendig med noe søkeerfaring for å finne frem til de relevante bestemmelsene.

Omsetningsrådets regelverk kan rubriseres i følgende kategorier:

- 1 Bevilgningsbestemmelser.
- 2 Bestemmelser om mottakplikt, forsyningsplikt, informasjonsplikt.
- 3 Søknads- og saksbehandlingsprosedyrer.
- 4 Ansvarsfordeling internt i Omsetningsrådet (delegering til arbeidsutvalg mv.)

1. Bevilgningsbestemmelser

Omsetningsrådets myndighet er forankret i lov. Det er derfor tilstrekkelig at den nærmere reguleringen av bevilgningsmyndigheten er vedtatt i retningslinjer. Dersom slike bestemmelser vedtas i forskrifts form, vil dette bidra til å begrense Omsetningsrådets kompetanse fordi det i så fall må en forskriftsendring til dersom rådet ønsker å støtte et tiltak som ikke er dekket av forskriften. Det er tungvint og tidkrevende å endre en forskrift. Mange av rådets vedtak bør fattes innen kort tid for å få ønsket effekt. Dersom man har angitt tiltak mv i retningslinjer, kan de lettere justeres ved behov etter ordinær saksbehandling i arbeidsutvalget og Omsetningsrådet.

Det presiseres imidlertid at det er ønskelig med retningslinjer for rådets virksomhet, både av hensyn til rådets egen saksbehandling og av hensyn til aktørene, men det er verken nødvendig eller ønskelig at disse vedtas i forskrifts form.

2. Bestemmelser om mottakplikt, forsyningsplikt, informasjonsplikt

Disse bestemmelsene er hjemlet i rammeforskriften og gir rettigheter og pålegger plikter for enkeltindivider (markedsregulator og andre berørte aktører). Det er et prinsipp innen forvaltningsretten at man ikke kan pålegge enkeltindivider plikter eller særlige rettigheter uten at det har en klar forankring i lov eller bestemmelser gitt i medhold av lov. Dette kravet antas å være tilstrekkelig oppfylt selv om forskriftene om markedsreguleringen i sin helhet ble omgjort til retningslinjer, siden hovedlinjene er hjemlet i rammeforskriften. For klarhetens skyld anbefales likevel at de mest sentrale bestemmelsene på dette feltet opprettholdes i forskrifts form.

3. Søknads- og saksbehandlingsprosedyrer

Dette er rene saksbehandlingsregler knyttet til de konkrete ordningene. Det dreier seg ikke om regler som gir noen enkeltindivider særlige rettigheter eller plikter. Det er ikke lenger noe som taler for at disse bør ha forskrifts form. Reglene vil være lett tilgjengelige på SLFs hjemmesider og som retningslinjer vil de være lettere å justere gjennom vanlig saksbehandling i arbeidsutvalget og Omsetningsrådet.

4. Ansvarsfordeling internt i Omsetningsrådet

Dette er interne delegasjonsbestemmelser som det ikke er nødvendig å vedta i forskrifts form idet også de er klart hjemlet i omsetningsloven, og de gir heller ikke noen aktører særlige rettigheter eller plikter.

Er Omsetningsrådets forskrifter å anse som forskrifter i henhold til forvaltningsloven?

Lov 10 februar 1967 om behandlingsmåten i forvaltningssaker (forvaltningsloven) inneholder regler om saksbehandling for offentlige organer. Lovens § 2 lyder: "I denne lov menes med.. c) forskrift, et vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer." I kapittel VII har loven særskilte saksbehandlingsregler som gjelder vedtagelse av forskrifter, om utredningsplikt, høring, formkrav mv.

Forvaltningslovens regler er kun saksbehandlingsregler. Loven inneholder ikke noe påbud

om at vedtak som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller ubestemt krets skal utformes som forskrift, kun at dersom det gjøres, må saksbehandlingsreglene følges om ikke annet er bestemt.

Loven gir prosessuelle regler, mens den materielle forvaltningsretten finnes i spesiallovgivningen og i ulovfestede regler om forvaltningens skjønns- og regelbruk. Lovens definisjon av enkeltvedtak og forskrift henspeiler seg til partsrettigheter og klageadgang under saksbehandlingen og som er vidt forskjellige i de to kategoriene. Dette har betydning for veiledningsplikten, retten til å få forhåndsvarsel, retten til innsyn og utlån av dokumenter, til å få begrunnelse, underretning om vedtak og klageadgang.

Forvaltningsloven er ikke den eneste loven som gir regler for saksbehandlingen i forvaltningssaker. Den er en generell lov som gjelder hvor det ikke er gitt særskilte lovregler.

Omsetningsrådet er å anse som et forvaltningsorgan med en frittstående stilling hjemlet i omsetningsloven. Forvaltningslovens saksbehandlingsregler kommer til anvendelse der omsetningsloven eller bestemmelser gitt med hjemmel i omsetningsloven ikke har egne regler.

I forvaltningsretten er det et grunnleggende prinsipp at forvaltningen må ha hjemmel for de vedtak som fattes, også kalt legalitetsprinsippet eller kravet til at forvaltningen bygger sin virksomhet på loven. Forvaltningens kompetanse behøver ikke være uttrykt direkte i lov, og mange lover gir fullmakt til forvaltningen til å gi utfyllende bestemmelser. Kravet til lovbasert kompetanse er oppfylt dersom bestemmelsen er utformet med direkte hjemmel i lov eller i regelverk gitt i medhold av lov. Poenget er at kompetansekjeden skal kunne følges tilbake til en lov.

Det fattes årlig mange vedtak i forvaltningen som gjelder rettigheter eller plikter til et ubestemt antall eller en ubestemt krets av personer i vanlig vedtaks form (ikke forskrift). Et sentralt eksempel er det årlige skattevedtaket. Så lenge vedtaket er fattet med hjemmel i lov eller bestemmelse gitt i medhold av lov, er kravet til legalitet oppfylt.

Det er derved uten betydning om Omsetningsrådets forskrifter dekkes av forvaltningslovens definisjon av forskrift. Så lenge bestemmelsene er hjemlet i loven, er det i denne sammenheng uten betydning om de vedtas i forskrifts form eller som retningslinjer.

Hvilken myndighet har Omsetningsrådet etter omsetningsloven?

I Ot. Prp. nr. 30 (1990-1991) om endring i lov av 10. juli 1936 nr 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror heter det følgende: "Omsetningsrådet har ei uavhengig stilling i høve til departementet." Rådet står ikke i noe generelt underordningsforhold til departementet, og det er gitt selvstendig status etter omsetningsloven § 11.

I medhold av omsetningsloven har Omsetningsrådet myndighet til å utvikle og administrere sektorens markedsregulering, finansiert gjennom en felles pålagt omsetningsavgift. Forskrift om Omsetningsrådets myndighet vedrørende markedsregulering for jordbruksråvarer (rammeforskriften) fastsetter nærmere rammer for Omsetningsrådets myndighet.

Omsetningsloven § 11 første ledd lyder ”Dei pengane som kjem inn etter § 5 og § 5a går til eit serskild fond for kvar avgift og kan berre nyttast etter vedtak av Omsetningsrådet til å fremja umsetnaden av vedkommande varor. Pengane vert styrde av rådet.” Dette må forstås dit hen at Omsetningsrådet også har myndighet til å fastsette bestemmelser tilknyttet denne oppgaven. Departementet kan i medhold av § 14 gi nærmere ”fyresegner til gjennomføring” av loven. En antitetisk tolkning av dette tilsier at Omsetningsrådet har myndighet til å fastsette bestemmelser på de felt departementet ikke har regulert.

Hvilke konsekvenser har valg av regelverksutforming ved eventuell domstolsprøving?

Om regler blir gitt i form av retningslinjer eller forskrifter har ikke betydning sett i lys av eventuelle rettssaker. Legalitetsprinsippet i norsk rett stiller her kun krav til at regelen har klar forankring i lov.

Det vises her til saken som gjaldt krav overfor Gartnerhallen om tilbakebetaling av ikke avskrevet tilskudd gitt til reguleringsanlegg. Retten måtte ta stilling til tilbakesøkningskravets hjemmel, altså om det var forankret i lov eller bestemmelse gitt i medhold av lov. Retten kom til at det var uten betydning om de nærmere bestemmelsene var å anse som forskrift eller retningslinjer, så lenge hjemmelsrekkefølgen var klar. Retten la til grunn at tilbakesøkningskravet dels var hjemlet i lov og dels i retningslinjer som var utformet med hjemmel i lov, og da var kravet legalt.

Om man benytter betegnelsen ”instruks”, ”retningslinjer” eller ”rundskriv” har ingen juridisk betydning. Betegnelsene instruks og rundskriv er likevel mest vanlig i bruk internt i forvaltningen. Interne instruksjoner mv er i utgangspunktet ikke ment å gi rettigheter til borgerne, men de danner grunnlaget for en mer eller mindre fast og entydig forvaltningspraksis som igjen kan gi rettigheter til enkeltindivider i den grad de har betydning for utformingen av vedtak. Dette følger av legalitetskravet, kravet om likebehandling innen forvaltningen.

Retningslinjer som regulerer borgernes rettigheter og plikter vil bli tillagt like stor vekt som om de var utformet som forskrift forutsatt at hjemmelsrekkefølgen er klar. Enkeltindivid vil derfor kunne påberope seg slike retningslinjer ved en eventuell rettssak, jf premissene i dommen vedrørende Gartnerhall-saken hvor retten tok stilling til at hjemmelsrekkefølgen var klar, og at det da var uten betydning om man reelt hadde for seg en forskrift eller retningslinje.

Hvilke konsekvenser får det dersom Omsetningsrådets forskrifter endrer form til retningslinjer?

Dersom Omsetningsrådets forskrifter oppheves som forskrifter og vedtas som retningslinjer, vil det ikke få noen konsekvens rent rettslig. De vil fremdeles være hjemlet i omsetningsloven og rammeforskriften. Aktørene vil ha samme rettigheter og plikter i forhold til retningslinjene som de har til dagens forskrifter. Ved domstolsbehandling vil retningslinjene kunne bli påberopt på samme måte som dagens forskrifter.

Saksbehandlingen for Omsetningsrådet og forvaltningen vil imidlertid bli vesentlig lettere.

I Justisdepartementets ”Lovteknikk og lovforberedelse”, veiledning om lov og forskriftsarbeid, heter det i forordet ”Det forutsettes i samsvar med utredningsinstruksen at

departementene og underliggende organer og utredningsutvalg legger rådene i veiledningen til grunn ved utarbeiding av forslag til nye lover og forskrifter.” Også forvaltningsloven kapittel VII har regler om forskriftsutforming, utredning, forhåndsvarsling mv. Utgangspunktet er at forskrifter skal utformes på tilsvarende måte som lover. Regler som gjelder samme forhold bør samles i en forskrift.

Det er med andre ord strenge, formelle krav til saksforberedelse hva gjelder forskriftsutforming. Den lange høringsfristen gjør også at endringer tar tid. Hensett til at mange av Omsetningsrådets vedtak bør fattes innen korte tidsrammer, er dette i seg selv uheldig.

Videre inneholder dagens forskrifter detaljreguleringer som det erfaringsmessig er nødvendig å endre på mer eller mindre regelmessig basis. Dette medfører hyppige forskriftsendringer med den økte arbeidsbelastning som de formelle saksbehandlingsreglene ved forskriftsvedtagelse medfører.

Dersom det vesentligste av forskriftene endres til retningslinjer, vil dette føre til at Omsetningsrådet og arbeidsutvalget vil få en mer fleksibel arbeidshverdag. Eventuelle endringer i retningslinjene vil da være underlagt de ordinære saksbehandlingsreglene som gjelder rådets saksbehandling for øvrig, slik at saksdokumenter sendes ut i god tid forut for møtene og undergis vanlig behandling.

Ved endring av retningslinjer er det ikke nødvendig å ta opp til behandling større del av retningslinjen enn det punkt som foreslås endret, og om endring blir vedtatt, inntas endringen straks i vedkommende dokument som også publiseres på SLF sine hjemmesider.

Forenkling av det offentlige regelverket generelt har stått på dagsorden de senere årene. Tatt i betraktning at mange av bestemmelsene i Omsetningsrådets forskrifter ikke er av en slik karakter at de bør ha forskrifts form, synes det å være desto større grunn til å oppheve dem og i størst mulig grad å samle henholdsvis de bestemmelsene som bør ha forskrifts form og de som bør gis i form av retningslinjer.

Rettsikkerhetsbetraktninger

Sett i lys av at det årlig bevilges flere hundre millioner kroner over omsetningsavgiften til ulike reguleringstiltak, er kravet til et korrekt og forutsigbart regelverk strengt.

Det er ingen grunn til å anta at det vil gjøre noen forskjell ved en eventuell domstolsbehandling om bestemmelsen vedtas som forskrift eller retningslinje. En forskrift så vel som en retningslinje må ha hjemmel i lov. Er hjemmelsrekken klar, er saken grei, jf premissene i Gartnerhall-saken.

Det påpekes at en forskrift skal utformes på tilsvarende måte som lov. Det er få av Omsetningsrådets forskrifter i dag som svarer til det kravet idet de går ned på et detaljnivå man ikke ser i lovtekster.

Partssammensetningen i Omsetningsrådet ivaretar hensynet til forhåndsvarsling med anledning for berørte aktører til å uttale seg. Hensynet til at saken skal bli tilstrekkelig

opplyst og utredet ivaretas på samme måte ved at berørte aktører har stemmerett i rådet. Dersom beslutningsorganet ikke er tilfreds med den utredningen som er foretatt, står muligheten på vanlig måte åpen til f.eks. å utsette saken i påvente av ytterligere utredning.

For rådet vil det på denne måten bli enklere enn i dag å vedta tiltak som ikke positivt er regulert. Departementets (og Kongens) rett til å gripe inn etter § 11 er uavhengig av om rådets beslutninger er hjemlet i forskrift eller retningslinje.

Konklusjon og anbefaling

Det foreslås etter dette at det utarbeides en forskrift som særlig gjelder de sentrale bestemmelsene om markedsregulators forsyningsplikt, mottaksplikt og informasjonsplikt.

Omsetningsrådets øvrige forskrifter foreslås vurdert samlet i en retningslinje som inneholder felles bestemmelser og en retningslinje med de mer detaljerte bestemmelser om særlige reguleringstiltak for hver sektor.

Denne endringen kan gjøres uten at det foretas noen realitetsendringer.

Vedtagelsen av forskrift og retningslinjer bør for sammenhengens skyld skje samtidig og på samme tid som de gamle forskriftene oppheves.

Dersom Omsetningsrådet går inn for forslaget, vil SLF ta sikte på å kunne fremme forslag til forskrift og retningslinjer før årsskiftet slik at ikrafttreden kan bli 01.01.08. Ny forskrift og retningslinjer sendes på høring til berørte parter.

Sak nr.: 7	Sektor:	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 16.10.2007</i>	Tittel: Møtedatoer for Omsetningsrådet 1. halvår 2008	Saks nr. (DL): 200404068- /505

Beskrivelse: Fastsettelse av møtedatoer for Omsetningsrådet i første halvår 2008.

Møtebehandling i
OR: Enstemmig vedtak.

Vedtak: [Følgende møtedatoer fastsettes for Omsetningsrådet for første halvår 2008:](#)

[Torsdag 21. februar](#)

[Onsdag 30. april](#)

[Tirsdag 17. juni](#)

Møtedatoer for Omsetningsrådet 1. halvår 2008

Det blir foreslått 3 møter for Omsetningsrådet i første halvår 2008.

Omsetningsrådet har vanligvis ikke møte før i april, men neste år legges det opp til et møte i februar hvor forslag til ny forskrift og retningslinjer vil bli lagt fram.

Fra og med 2008 vil regnskapene for faglige tiltak, opplysningsvirksomhet og administrasjonsgodtgjørelsen til markedsregulator bli godkjent av arbeidsutvalget, og ikke av rådet som tidligere har vært praksis. Det legges opp til at arbeidsutvalget kan behandle disse sakene i månedsskiftet mars/april. Videre legges det opp til at Omsetningsrådet kan behandle årsmelding og regnskap i månedsskiftet april/mai, uten forutgående behandling av disse sakene i AU. På denne måten kan årsmelding og regnskap foreligge over en måned tidligere enn de som tradisjonelt har vært mulig.

Det legges videre opp til et møte i Omsetningsrådet medio juni. Fastsettelse av satser for reguleringstiltak i 2. halvår og maksimalsats omsetningsavgift korn, samt eventuelle endringer i avgiftssatsene for de andre sektorene, er aktuelle saker for dette møtet.

Sak nr.: 8	Sektor: Egg	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>OR: 16.10.2007</i>	Tittel: Skjønnsmessig fastsetting av omsetningsavgift direktealg 2006	Saks nr. (DL): 200704194-

Beskrivelse: Det skal betales omsetningsavgift ved all omsetning av egg. Det alt vesentlige av omsetningsavgift blir innbetalt via eggpakkeriene. For eggprodusenter som ikke har oppgitt sitt direktealg til SLF, eller som har oppgitt for lavt direktealg i forhold til den beregnede produksjon, fastsettes omsetningsavgiften ut fra et skjønnsmessig beregnet direktealg.

Hjemmel: Lov 10.juli 1936 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 8 og forskrift 20.desember 1996 nr. 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift §§ 5 og 6.

Møtebehandling i OR: Enstemmig vedtak.

Forslag til vedtak: [Omsetningsavgiften fastsettes for et skjønnsmessig beregnet direktealg av egg i 2006 for følgende produsenter:](#)

Navn	Produsentnummer	Beregnet ant. kilo	Omsetn.avgift kr.0,80 pr kg	Historikk
BRANDSTORP MASKIN JENS P BRANDSTO	0105003248	13 899	11 119	Ingen historikk
HJØRNERØD, SVERRE	0106001779	12 846	10 277	Ikke skjønn tidligere
OLBERG, TOLLEF	0124008319	26 584	21 267	Ikke skjønn tidligere
LØNSVOLL GÅRD THOMAS HEGNA	0233023183	31 317	25 054	Ikke skjønn tidligere
TØMTE, MORTEN	0237168844	2 692	2 154	Ikke skjønn tidligere
PEDERSEN, TERJE	0412328163	656	525	Skjønn 2005
GRØTERUD, KÅRE	0622012045	11 255	9 004	Skjønn 2004 (godtok beregningsbrev)
HOEN, EGIL CHRISTOPHER	0624020681	2 952	2 362	Ingen historikk
VINJOR, LINDA	0624044285	852	682	Ingen historikk
LANDBRUKSPRODUKTER V/ODD BENESTAD	1018016160	21 106	16 885	Skjønn 2004,2005
BJELLAND, PER INGE	1102084272	4 992	3 994	Ikke skjønn tidligere
BREKKE, HÅKON	1211616972	41 663	33 330	Ikke skjønn tidligere
OTNEM, BJØRG SOFIE	1235016357	656	525	Ikke skjønn tidligere
HÅLAND, JOSTEIN	1260038110	12 401	9 921	Skjønn 2004,2005

BRANDAL, OLE KNUT	1441038351	16 793	13 434	Skjønn for avgiftsår 2002,2003,2004, 2005
GAUSTAD, OLUF MAGNE	1551111261	2 748	2 198	Skjønn for avgiftsår 2004,2005
VULLUM, ARNLJOT	1601811712	1 592	1 274	Skjønn for avgiftsår 2002,2003,2004, 2005
NILSEN, JAN	1632213235	97 892	78 314	Skjønn for avgiftsår 2002,2003,2005
SOLBERG,KNUT	1648720553	29 337	23 470	Ikke skjønn tidligere
GRÆSLI EGG, JIM FJORDEN	1665301774	21 392	17 114	Skjønn for 2005
ERTZAAS, TOR-ERIK	1719416347	133 892	107 114	Godtok beregnet salg på 133.892 kg for 2004
NESSEMO, ERLEND	1721561973	1 592	1 274	Ingen historikk
LINDSETH, OLA ANDERS	1749331714	572	458	Skjønn 2004,2005
BONSAKSEN, STEN RINO	1822006548	1 336	1 069	Ikke skjønn tidligere
LARSEN, EGIL	1839013768	34 892	27 914	Ikke skjønn tidligere
JOHANSEN, MONIKA	1860038031	8 646	6 917	Ikke skjønn tidligere
PETTERSEN, TONE MERETE	1926034628	3 292	2 634	Skjønn 2005
SUM TOTALT	27	537 847	430 278	

Skjønnsmessig fastsetting av omsetningsavgift på direktesalg av egg for 2006

I henhold til forskrift av 1996-12-20 nr. 1343 om innkreving av omsetningsavgift og overproduksjonsavgift §§ 5 og 6, skal produsenter som selger egg til andre enn godkjente eggpakkerier betale omsetningsavgift en gang i året, med utgangspunkt i innsendt produsentoppgave.

Omsetningslovens § 8 viser blant annet til følgende: "Kan det ikkje etter dei oppgåvone og andre opplysningar som ligg fyre, fastsetjast sikkert kor stor avgiftssummen er, skal Omsetningsrådet etter sitt skyn fastsetja summen med endeleg verknad."

På bakgrunn av dette kan Omsetningsrådet etter skjønn fastsette omsetningsavgift for eggprodusenter som ikke oppgir sitt direktesalg til SLF, eller som oppgir for lavt direktesalg i forhold til SLFs beregnede produksjon, uten å begrunne avviket.

Saksbehandlingen er utført i fagsystemet for egg (EGGsys). I løpet av februar ble det sendt produsentoppgave til 1559 eggprodusenter som enten hadde søkt om produksjonstilskudd for 2006 eller som leverte oppgave i fjor. Produsenter som meldte inn direktesalg av egg, ble fakturert på bakgrunn av dette. Produsenter som kunne dokumentere at direktesalg ikke hadde funnet sted, fikk avsluttet sine saker. Produsenter som ikke besvarte henvendelsen, har fått tilsendt to purringer.

Opplysninger som ligger til grunn for saksbehandlingen:

- Søknad om produksjonstilskudd for verpehøns i 2006
- Leveranser av egg til godkjente eggpakkerier
- Direktesalg av egg oppgitt i produsentoppgavene
- Omsetningsavgift på egg i 2006, kr 0,80 pr. kilo
- Beregnet produksjon pr. høne, frittgående: henholdsvis 16 kg under og 17 kg over 1000 dyr
- Beregnet produksjon pr. høne, burhøns: henholdsvis 17 kg under og 18 kilo over 1000 dyr

Skjønnen er beregnet ut fra antall høner oppgitt i søknad om produksjonstilskudd, samt leveranser til godkjente eggpakkeri. Det er også innhentet opplysninger fra godkjente eggpakkerier og/eller lokale jordbrukskontor vedrørende oppholdstider i produksjon, deltaking i førtidsslakting eller andre produksjonsregulerende tiltak, avvikling av produksjon eller andre forhold som kan ha betydning for resultatet. Videre regnes 108 kilo som eget forbruk pr. år.

For avgiftsåret 2006 legges 27 saker frem for OR for en skjønnsmessig fastsetting av avgiften. 11 av disse produsentene har også fått fastsatt avgiften ved skjønn tidligere. Det totale kravet om omsetningsavgift utgjør kr 430 278 med grunnlag i en beregnet produksjon på 537 847 kg. Dette volum vil også ligge til grunn for ilegging av forskningsavgift og matproduksjonsavgift. Både det volum som legges til grunn og det beløp som kreves inn er økt i forhold til i fjor. Fakturagrensen er fortsatt 300 kroner.

Erfaring tilsier at nye opplysninger kan komme frem etter skjønnsvedtak, slik at omgjøring av skjønnen kan bli nødvendig for enkelte produsenter.

Sak nr.: 9	Sektor: Grønt	Beslutningsnivå: OR
Behandling: <i>AU: 16.10.2007</i> <i>OR: 16.10.2007</i>	Tittel: Utredning av avrensordningen for poteter - finansiering av deler av arbeidet med midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk	Saks nr. (DL): 200702342- /514.20

Beskrivelse: Landbruks- og matdepartementet (LMD) har gjennom tildelingsbrev til Statens landbruksforvaltning (SLF) bestemt at avrensordningen for poteter skal gjennomgås i 2007. Etter SLFs vurdering har deler av dette utredningsoppdraget en slik innretning at FoU-kompetanse bør inngå i arbeidet. Det søkes med dette om å bruke midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk til å dekke kjøp av FoU-tjenester.

Hjemmel: Lov 1936-07-10 nr. 6 til å fremja umsetnaden av jordbruksvaror § 11.

Møtebehandling i AU: Enstemmig vedtak.

Møtebehandling i OR: Enstemmig vedtak.

Vedtak: [Det godkjennes et budsjett på inntil kr 400 000 til å dekke kostnader i forbindelse med Statens landbruksforvaltnings kjøp av FoU-kompetanse \(eksterne aktører\) knyttet til gjennomgang av avrensordningen for poteter. Utredningsarbeidet finansieres med midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk.](#)

Utredning av avrensordningen for poteter - Finansiering av deler av arbeidet med midler fra fondet for omsetningsavgift hagebruk

Landbruks- og matdepartementets (LMDs) oppdrag

LMD har gjennom tildelingsbrev til Statens landbruksforvaltning (SLF) bedt om at avrensordningen for poteter gjennomgås i 2007.

Oppdraget, som er beskrevet i tildelingsbrev av 06.07.2007, konkretiserer at følgende skal vurderes i en helhetlig gjennomgang av ordningen:

1. Om ordningen er formålseffektiv og kostnadseffektiv
2. Alternative avsetningsmuligheter for avrenspotet, inkl. omsetningsleddenes rolle
3. Mulige endringer i ordningen
  - a. Effekter for matpotetkvaliteten
  - b. Effekter for industriproduksjon av glukose, stivelse og potetsprit
  - c. Behov for sensitiv behandling i en ny WTO-avtale

Oppdragets organisering

I forbindelse med oppdraget er det etablert en arbeidsgruppe med 3 personer fra LMD og 3 personer fra SLF. Arbeidsgruppen ledes av Alf Vederhus (LMD). For øvrig deltar Jonas Skei og Arne Vassåsen, begge fra LMD og Mari Vengnes, Randi Evju Schweigaard og Bjørn Skjeppe, alle fra SLF i arbeidsgruppen.

Etter SLFs vurdering har deler av utredningsoppdraget, eksempelvis alternative avsetningsmuligheter for avrenspotet, en slik innretning at det vil være fornuftig at arbeidsgruppen blir supplert med noe innleid FoU-kompetanse. Omfang og økonomisk ramme knyttet til innleide ressurser er omtalt i innstillingens siste del.

Avrensordningen for poteter - markedsregulering potet

Det er flere koblinger og overlappinger mellom avrensordningen for poteter og markedsregulering potet. I det følgende vil en kort beskrive de viktigste funksjoner knyttet til avrensordningen for poteter.

Avrensordningen – formål og organisering

Avrensordningen ble etablert i 1990 og har som formål å sikre avsetning av avrenspotet fra omsetningsleddene i markedsordningen for poteter. Gjennom omsetningsleddenes mulighet til å bli kvitt avrenspoteter bidrar ordningen til å bedre kvaliteten på ferske matpoteter og poteter til industriell bearbeiding. Avrenspoteten inngår som råstoff i HOFF Norske Potetindustrier (HOFF) sin produksjon av potetsprit, glukose og potetstivelse. Avrensleveransen varierer fra år til år, fra vel 40 000 tonn til noe over 70 000 tonn for de siste 8 årene. Den gjennomsnittlige leveransen for 8 års perioden utgjør 55 000 tonn pr. år. 15 av totalt 26 godkjente omsetningsledd har inngått leveranseavtale på vel 60 000 tonn avrens for sesongen 2007/2008.

Avtale om avrenspoteter mellom SLF og HOFF er det formelle regleverk og styringsverktøy i forhold til avrensordningen. Avtalen er godkjent av LMD og inneholder nærmere

bestemmelser om rettigheter og plikter som HOFF og omsetningsleddene i markedsordningen har i forbindelse med leveranse/mottak av avrenspoteter.

Avrensordningens markedsfunksjon

Formålet med markedsregulering av landbruksvarer i Norge er å sikre uttak av målpriser og å fremme omsetningen av varene. Midler fra omsetningsavgiften kan nyttes til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet og informasjonstiltak. I forhold til faglige tiltak og opplysningsvirksomhet er det et viktig element å fremme kvaliteten på landbruksproduktet.

Avrensordningen for poteter har flere markedsfunksjoner og nære koblinger til markedsregulering og andre markedstiltak på potetområdet. Fram til 01.01.2005 lå prisnedskrivning av potetsprit inn under Omsetningsrådets forvaltningsområde og midler til tiltaket ble bevilget over statsbudsjettets kapittel 1150, post 70.11 Avsetningstiltak. Fra 01.01.2005 har SLF forvaltet ordningen som bevilges midler fra statsbudsjettets kapittel 1150, post 73.21 Tilskudd til potetsprit. Nedenfor følger noen kommentarer til avrensordningens viktigste funksjoner:

Lette avsetningen av potet

Avrensordningen skal sikre avsetning av avrenspotet fra omsetningsleddene i markedsordningen for poteter. Ved at ordningen sikrer avsetningen av avrenspoteter bidrar den også til å sikre avsetning/omsetning av matpoteter og poteter til industriell bearbeiding.

Bedre kvaliteten på matpoteter

Gjennom omsetningsleddenes mulighet til å bli kvitt avrenspotet bidrar ordningen til å bedre kvaliteten på matpotetene, jf. formålet med ordningen. Jamfør også produktkvalitet som et viktig element i markedsreguleringsfunksjonen. God kvalitet på matpotet som tilbys forbruker underbygger og styrker potetproduksjon i Norge. I utredningsarbeidet bør det være fokus på at vi også i framtida bør ha en ordning som bidrar til å bedre/stabilisere matpotetkvaliteten.

Avrensordningen – leveranse av kvalitetsforringet vare

Den primære oppgaven for avrensordningen er å etablere avsetning for den delen av potetavlingen som ikke holder tilfredsstillende kvalitet som matpotet (kvalitativ markedsregulering). Ordinært utgjør denne delen ca. 30% av totalavlingen (utplukk, understørrelse og overstørrelse). I senere år har deler av under- og overstørrelse funnet avsetning også til andre formål enn til avrens (eksempelvis småpoteter til storhusholdningssektoren).

Potetknollen er en levende organisme, hvilket innebærer at poteten kan utsettes for å utvikle sykdommer (eksempelvis bløtråte/tørråte) under lagring. HOFF mottar hvert år gjennom avrensordningen også hele potetpartier som omsetningsleddene finner det vanskelig å sortere med vellykket resultat. Avrensleveranse omfatter på denne måten både frasorterte poteter (utplukk og under-/overstørrelse) og hele potetpartier som ikke er sortert, men som ikke holder kvalitetskrav som matpotet.

Avrensordningen – gjennomføring av avsetningstiltak

Det er utarbeidet forskrift og beredskapsplan knyttet til gjennomføring av avsetningstiltak for matpoteter i Norge. I senere år har utbudet av norske matpoteter vært mindre enn etterspørselen i markedet, og det har ikke vært behov for å etablere avsetningstiltak på området. Det vil imidlertid være langt enklere å etablere et avsetningstiltak på potetområdet i Norge i framtida om vi har en noenlunde jevn nasjonal produksjon av produkter (i dag potetsprit, glukose og potetmel) basert på potet som råstoff.

Det siste avsetningstiltaket på potetområdet til nå ble gjennomført våren 1998. I 1997 var det gode potetavlinger, og våren 1998 måtte ca. 7 000 tonn matpoteter tas ut av det ordinære markedet. Av reguleringskvantumet på 7 000 tonn ble 4 500 tonn brukt som råstoff i HOFF sin potetmelproduksjon, det resterende kvantum ble levert til fôr.

Avrenspotet – fytosanitære forhold

I forbindelse med utnyttelse av avrenspotet er det viktig med fokus på gode fytosanitære forhold knyttet til håndteringslinjer/produksjon. Spesialisert potetproduksjon (bruk med stort potetareal) er mer følsom i forhold til spredning av potetsykdommer enn en mindre spesialisert produksjon. Ut fra fytosanitære forhold er det uaktuelt eksempelvis for sentralpakkerier å sende avrenspotet i retur til potetprodusent. Avsetningstiltak på potet bør også skje slik at tiltaket gjennomføres med minimal mulighet for sykdomsspredning. Bruk av avrenspotet i HOFFs produksjon har foregått under sikre fytosanitære betingelser (dette gjelder også HOFFs mottak av poteter i tilknytning til gjennomført avsetningstiltak).

Finansiering av avrensordningen

Over jordbruksavtalen avsettes det årlig i underkant av 40 mill. kroner til å dekke prisnedskrivning av industriens (HOFFs) ferdigprodukter (potetsprit, potetmel og glukose). Inneværende år er budsjettet 20 mill. kroner til potetsprit. Resten er tilskudd til nedskrivning av råvarepris gjennom RÅK- og XR-ordningen. Utredningen vil også vurdere finansiering av fremtidig avrensordning. En slik vurdering bør være i jordbrukets interesse.

Utredningsoppdragets innhold og kostnader

Bioforsk har etter oppdrag fra SLF kommet med tilbud om å gjennomføre en utredning omkring tekniske og økonomiske muligheter for alternativ anvendelse av norske avrenspoteter (herunder fôranvendelse), jf. pkt. 2 i LMDs oppdrag. Bioforsk tilbyr å gjennomføre arbeidet innenfor en økonomisk ramme på kr 125 000, inklusiv merverdiavgift.

SLF har gjort henvendelse til Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF) i forbindelse med et eventuelt engasjement knyttet til å utrede mulige endringer i avrensordningen, jf. pkt. 3 i oppdraget. NILF har kapasitet og god kompetanse å bidra med i et eventuelt arbeid på området. SLF har imidlertid ikke mottatt tilbud med timetall og timesats for et eventuelt oppdrag. Etter SLFs vurdering bør det være mulige å gjennomføre dette arbeidet innenfor en økonomisk ramme på kr 275 000 inklusiv merverdiavgift. Totalt bør FoU-oppdragene som må belastes fondet for omsetningsavgift hagebruk kunne gjennomføres innenfor en økonomisk ramme på kr 400 000.

Finansiering av fondet for omsetningsavgift hagebruk

Midler til avsetningstiltak, faglige tiltak og opplysningsvirksomhet for hagebruksprodukter og potet kommer i hovedsak fra tildelinger over jordbruksavtalen og er avsatt på kap. 1150

post 70.11 i statsbudsjettet. Tildelingen har vært stabil over flere år og er i 2007 10,0 mill. kroner til dekning av omsetningsavgift hagebruk og 3,9 mill. kroner til avsetningstiltak hagebruk og potet. Beløpene tilføres fondet og ev. ubrukte midler inkl. renter medfører en økning i fondet. I 2006 økte fondet med 0,5 mill. kroner og var ved inngangen til 2007 15,3 mill. kroner.

SLFs vurdering

Med bakgrunn i avrensordningens koblinger til markedstiltak på potetområdet, herunder markedsregulering potet, mener SLF det kan brukes midler fra fondet for omsetningstiltak hagebruk til å finansiere et utredningsarbeid knyttet til avrensordningen. Det er midler til å dekke arbeidet som foreslås av fondet for omsetningsavgift hagebruk.

Etter SLFs vurdering har deler av utredningsoppdraget en slik innretning, eksempelvis alternative avsetningsmuligheter for avrenspotet, at en forskningsinstitusjon ville ha bedre forutsetninger for å gå inn i en slik problemstilling enn LMD/SLF. SLF mener på denne bakgrunn at Fou-kompetanse vil bidra til å sikre og bedre resultatet på arbeidet knyttet til gjennomgang av avrensordningen for poteter.

Møtet var slutt kl. 12:15